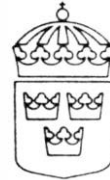

Motion till riksdagen

1988/89:U201

av Barbro Westerholm och Charlotte Branting
(båda fp)
Jämställdhet i FN:s olika organ

Mot.
1988/89
U201-202

I Förenta nationernas (FN) stadga tar man uttryckligen avstånd från könsdiskriminering och har dessutom med en särskild bestämmelse om mäns och kvinnors jämställdhet i FN:s arbete (artikel 8). Vid FN:s kvinnokonferens i Mexico City 1975 antog man en världsaktionsplan i vilken man återfinner följande:

Kvinnor bör helt och fullt medverka vid planering på både internationell och nationell nivå. Regeringarna bör tillse att kvinnorna är jämlikt representerade bland de ledande delegaterna i alla internationella organ, vid konferenser och i kommittéer, inbegripet sådana som handhar politiska och juridiska frågor, ekonomisk och social utveckling, nedrustning, planering, administration och ekonomi, vetenskap och teknologi, miljö- och befolkningsfrågor. De internationella organisationernas sekretariat bör föregå med gott exempel genom att avlägsna alla föreskrifter eller vanor i sin anställningspolitik, som kan vara diskriminerade mot kvinnor. De bör även vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att en rättvis avvägning mellan män och kvinnor uppnås beträffande anställd personal före utgången av Förenta Nationernas andra utvecklingsårtionde och fastställa mål, strategier och tidsplaner härför. Den rättvisa avvägningen bör tillämpas på alla väsentliga områden och på anställningar på fältet när aktionsprogram inleds och genomförs.

Samma år antog internationella arbetskonferensen (ILO) en deklaration och aktionsplan där man lyfter fram kvinnornas medverkan i nationella, regionala och internationella organ.

Man skriver följande:

- (1) Kvinnors faktiska medverkan bör säkerställas i alla nationella beslutsfattande organ, statliga kommissioner, rådgivande nämnder, råd och konferenser och i alla lämpliga nationella, inre regionala och lokala organ.
- (2) Åtgärder bör vidtagas för att säkerställa att kvinnor tas i betraktande för och utses till delegationer på samma basis och enligt samma normer som män, vare sig det gäller Internationella arbetskonferensen, ILO:s regionala konferenser eller andra nationella, regionala och internationella sammankomster som sammankallas under ILO:s och andra mellanstatliga organisationers auspicier.

Inom världshälsoorganisationen (WHO) har man beslutat öka andelen kvinnor inom sekretariatet till 30 procent. Europaregionen satte målet högre då man 1988 beslöt om 50-50 representation.

Det har sagts och skrivits mycket om jämställdhet i FN-systemet, men tillgänglig statistik talar sitt tydliga språk att det är långt kvar till målet och att förändringen går mycket sakta.

Den 31 december 1987 var 18 104 personer anställda i FN:s olika organisationer. Därav var 4 255 eller 23,5 procent kvinnor. Bland dem återfanns ingen kvinnlig generaldirektör eller generalsekreterare. På nästa nivå "Assistant Secretary Generals" eller motsvarande återfanns fem kvinnor. I nästa lönegrad D-2 fanns 13 kvinnor och i D-1 63.

Också i expertgrupper är kvinnor i minoritet. Följande siffror visar hur det såg ut i WHO:s expertgrupper 1984–1986:

År	Totalt antal experter	Därav kvinnor	Procent kvinnor
1984	2 411	237	9,8
1985	2 318	235	10,1
1986	2 301	257	11,2

Även om man kan skönja en viss ökning av antalet deltagande kvinnor så är man långt ifrån både 30 procent och 50–50-målet. Endast i expertgruppen om nursing finner man att kvinnorna var i majoritet 50–51 av 53–55 deltagare.

Trots det faktum att kvinnor utgör hälften av världens befolkning, innehar endast en liten procent av kvinnorna ledande befattningar inom olika delar av förvaltningen. Detta gäller i de flesta länder och i de internationella organisationerna. Följaktligen är kvinnor inte med i beslutsfattandet, och deras synpunkter och behov förbises ofta vid planeringen av utvecklingen.

Vid de analyser av hinder för kvinnors deltagande som gjorts återfinns man att det saknats politisk vilja till förändringar av förhållandena. Traditionella attityder och lagstiftningar drar fortfarande åt fel håll. Det finns också en inställning att äkta makar inte kan arbeta inom samma FN-organ. Något förbud för äkta makar att arbeta inom samma organisation finns dock inte, men man skall undvika att de arbetar inom samma arbetsenhet och att den ena är chef över den andra.

Sverige har en mångårig tradition när det gäller att driva jämställdhetsfrågor. Sverige bör därför medverka för ökad rekrytering av kvinnor både till toppbefattningar inom FN:s olika organ såsom styrelseplatser och expertgrupper. En handlingsplan för detta bör utarbetas och drivas i alla FN-organisationer.

Hemställan

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att Sverige bör verka för ökad rekrytering av kvinnor till toppbefattningar och expertgrupper inom FN om upprättandet av en handlingsplan för detta arbete.

Stockholm den 12 januari 1989

Barbro Westerholm (fp)

Charlotte Branting (fp)